

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

39. An, quae nihil in torturis confessa est, damnari possit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

In criminib. occultis facilius ad torturā iri posse? 295
ditus sit, clamantibus nec intelligentibus imperitis Iudicibus; facilius in occultis ad torturam iri posse. Optandum vero erat, ut qui viri boni & zelosi Magistratum ad persequendum hoc Sagarum crimen acrius inflammant, par zelo suo studium & scientiam in has causas afferrent, quo periculosos hos & similes errores tum deprehenderent, tum à suis eorumq; quos instigant conscientias simul repellerent. Moneo iterum Magistratus, ut attendant, neque enim omnes quorum utuntur consiliis, ea semper qua putantur eruditione & providentia sunt: nec tamen in tam graui Sagarum causa improuidis & oscitantibus esse licet.

D V B I V M XXXIX.

An, quæ nihil in torturis confessa est, damnari possit?

Suppono damnari neminem posse nisi certo de eo cōstet culpam sustinere: neq; enim innocens occidi debet, innocēs autem omnis esse præsumitur,

V 4

qui

qui nocens esse nescitur: constare autem duobus modis solet: vel quia reus ipse iure & legitime rogatus, ita de se confessus est; vel quia plenis probationibus, id est luce meridiana clarioribus fecisse crimen conuictus est: adeo, ut si alterutro horum modorum constet quem esse reum, is damnari possit: neque enim ut & conuictus simul & confessus sit requiritur, sed alterutrum duntaxat sufficit. Quo posito

RESPONDEO, Quæ rea siue reus in torturis siluere, damnari salua æquitate, & recta ratione non possunt. Est contra quorundam hodie Iudicum praxin, quam in causis Sagarum nonnullibi vidi, & ingemui. Ducebatur nuper ad rogam quædam, ter, quater, imo quinque equuleo lassata. Negabat se ream esse voce liberrima, quam per quælibet tormenta ad flammam usque perduxerat: ubi cum notario quoque eam dictauisset, rogam intrauit: pluries hoc accidit alibi; & recenter etiam Sacerdoti, magiæ postulato, de quo alias informandus erit Princeps: Sed exem-

pla

pla omitto. Existimo vero id iniquum esse. Rationes istæ sunt:

RATIO I. Damnari nemo potest, de cuius crimine non certo constat: de huius, quam dixi, certo non constabat, non igitur damnari potuit. Assumptio probanda est. Si enim constabat, vel id ex eo quod ipsa de se confessa, vel quod legitime conuicta esset, neutrum hic verum erat, non igitur constabat. Confessam non fuisse liquet: non etiam conuictam, ita probo: Si conuicta esset, torta non esset, est autem torta, non igitur conuicta: Constat ex supra dictis (& vide Farinacium q. 38. n. 4.) torturam adhiberi in supplementum probationis: ter quater torta est, ter quater igitur probationes suppleri indigebant: Si indigebant autem, plenæ utique non erant; si non erant, ream igitur non conuincebant: non igitur ipsa legitime conuicta erat: non igitur de eius crimine certo constabat: non igitur damnari poterat.

RATIO II. Quæro ex Iudice quem in finem ream torserit? an, vt tortura

V 5

pœna

298 Dub. XXXIX. *An damnari possit,*

pœna delicti esset? an ut via ad veritatem? contra iura est, ut tortura pœna sit, & prorsus inauditum, nam cuius criminis erit pœna? an eius, quod adhuc nescis & quæris? torsit igitur ut ad veritatem via esset. Si hoc autem, nondum igitur ad veritatem peruenerat: cumq; deinde nil rea facta fuerit, ne postea peruenit quidem: si non peruenit autem, quomodo tandem nondum occupata veritate, tam fœua sententia in anticipem ream excussa est?

RATIO III. Quæro item ex Iudice, an hæc reæ confessio necessaria ad condemnandum fuit, an non fuit? si fuit, cur igitur sine ea nihilominus damnauit? si non fuit, crudelitas est, quam morte puniendam seu confessam seu inconfessam destinauerat, tam grauibus torturis lacerasse, ne, quæ vni tantum destinata morti erat, vna morte moreretur.

DICES, Torsit Iudex non quærendæ veritatis ergo, sed stabiliendæ, ac confirmandæ, ut tanto certior confirmatioq; causa esset. Sed

RESP.

RESP. Male id & imperite: nam de hoc sine torturæ ad confirmandam veritatem iam inuentam, altissimum in Iure silentium est: communis autem Theologorum ac Iurisperitorum est sententia, in subsidium probationum torturam introductam esse: male igitur in re odiosa & periculosa à communi sententia receditur, & nouum ius inducitur. Imo, quicquid dicas, redit nihilominus idem argumentum: Vel enim confirmatio hæc necessaria ad condemnandum fuit, vel non fuit: Si fuit, cur igitur nihilominus sine ea damnauit? Si non fuit, crudelitas est, vt dixi, & peccatum lethale, tam grauem intulisse proximo cruciatum, ob confirmationem, quæ necessaria non erat. Vnde recte Gomezius Variar. resol. tom. 3. cap. 13. tit. de tortura reorum, num. 20. Boerius decis. 63. nu. 13. Crauet. Consil. 178. nu. 10. pag. 209. & alij cum Farinacio quæst. 40. n. 4. sentiunt *Iudicem esse fatuum, & teneri in Syndicatu non solum, sed maxime in conscientia*, vt notat Nauarrus c. 18. Dub. 17. n. 59. Et Lessius cap. 29. dub. 17. num. 152.

& Co-

Et Couarruias pract. quæst. cap. 23. conclus. i. qui reum conuictum torquet.

RATIO IV. Per torturas, iuxta communem sententiam, indicia seu probationes omnes etiam plenæ purgantur: adeo ut si reus etiam conuictus, in tortura & post eam constanter negando persistat, liberandus sit, ut docet ex communi sententia Farinacius, & sequitur Delrius lib. 5. Sect. 9. apud quos videant citationes qui eas volunt. Torta igitur & non confessa purgata fuit: si purgata, quo deinde iure damnata? Auxit purgationem negationis ad mortem vique constantia: Neque enim non paruum pondus habent quæ immediate ante mortem vltima hominis effata sunt, ut paulo post dicemus. Nam etsi quidem & in omnibus torturis, & ad rogam vique pernegans, nocens esse quæ possit: aio tamen, quæ sic torta inconfessa fuerat, damnari non debuisse, tum ob ea quæ iam dicta sunt, tum quia tutiorem partem eligere oportebat, & vel decem potius nocentes dimittere, quam vnius innocentis plectendæ periculo se exponere:

nerē: Quod axioma etſi omnes paſſim
admittunt, & vltro iactant, vix tamen
inuenias qui re ipſa oſtendat, facere ſe,
quod faciendum eſſe dicunt. Neque
vero ſat admirari, quā hęc tanta imma-
nitas, quam in exemplum attuli, cadere
poſſit in Iudicē Chriſtiana fide tinctum,
qui aliquam futuræ vitę imaginem in ſi-
nu circumferat, ſciatq; ſe coram Iudice
illo compariturum, qui etiam de verbis
otioſis inoturus litem ſit. Magis miror,
quā viris ſpiritualibus tanta poſſit inci-
dere cæcitas, vt nec ipſi hic quicquam
apprehendant, nec formident Deum.
Nam & alia quædam nuper, cum nec
tormentis nec incredibili importunita-
te infulſi Sacerdotis (parcat mihi Deus,
ſi hunc ordinem offendo) vinci potuiſ-
ſet, vt ſe ream diceret, ob hanc ipſam
cauſam, tanquam obſtinata, viua adiu-
dicata igni eſt. Cumq; ad rogam inno-
cens victima aſſiſteret (ſic enim vtique
haberi debet, quę & per torturas purga-
ta fuit, & nocens eſſe non conuicta eſt)
non deſtitit moleſtiſſimus Sacerdos: ſed
instantis ſupplicij acerbitate & gratiæ
impe-

impetrandæ ostensa spe, eo denique impulit, vt in has ternas tandem voculas, *sum rea igitur*, silentium abruperit: ad quas cum ille raptim has ternas tantum reponeret, *ego te absoluo*, simul cum his subito accurrit ad Iudicem, & quia iam denique se ream fassa sit, mitigationem supplicij orat: sed indignatus Iudex cum reponeret id factum citius oportuisse, inhæsum est sententiæ, & in ignem viua coniecta. Dicit non potest, quam deinde vbiq; is Sacerdos ad quoscunq; accessisset, id identidem exaggeraret quam nullis deinceps Magiæ postulatis fidendum sit, si crimen negent; cum sic tandem sub extremum articulum se ream concessisset quæ per tot tormenta obstinata transierat. Multa vero hic imprudentissimi hominis peccata concurrerunt, quæ si iudicio tantillo valuisset, manibus tangere potuerat. Nam

1. Quæ hæc peruersitas fuit, quod per fas & nefas omni adhibita vi nocentem esse voluerit, quæ innocens esse poterat?

2. Non

2. Non poterat Sacerdos hic aliud iudicare, quam eam innocentem esse: nam conuicta nullo modo erat, indicia omnia per torturas purgauerat, ne in sacramento quidem fateri voluerat, quid hic amplius requiri poterat?

3. Si Sacerdos certus erat, eam ream esse & mentiri in confessione, id intra illud forum continendum & tractandum erat, & si nihilominus persisteret, credendum tandem poenitenti, & acquiescendum, vt omnes Theologi docent. Quid hic nouas & periculosas opiniones sectari volumus? legamus & sequamur Theologiam, vt ea haecenus toto orbe tradita fuit.

4. Quod si autem rogo iam iam imponenda, tribus illis oculis memoratis rea esse consensit, quis non videt ex circumstantiis & loquendi modo, non veritati hoc, sed spei gratiae & importunitati vrgentis tributum esse? vnde quae hic materia triumphus & exaggerationis?

5. Iam quod si nihilominus homo imperitus veritatis eam vocem fuisse
exi-

existimabat, quæ hæc animæ iuuanda ratio fuit, vt inueteratam igitur, & eouel- que inualide confessam, atque haud dubie eximio quodam modo Sathanæ ob- strictam, credere auderet sic quasi mo- mento satis dispositam, & velut miracu- lose conuersam, atque contritam esse, vt aliud nihil restaret, quam vt raptim verbulo absolueret, & mitigationem tantum supplicij, non dilationem à Iu- dice oraret? Agebatur sane de æterna a- nimæ salute: Vt hæc in tuto collocare- tur, & tam insignis peccatrix (vt eam is homo esse supponebat) solide cum Deo rediret in gratiam, oportebat vtique supplicium differri, & melius pleniusq; per vnicum saltem diem disponi, ac fa- cro viatico instrui: sed & tenebatur ad hoc Iudex in conscientia, vt non nega- ret. Et si negasset, Sacerdotis erat obse- crare, imo & interposita auctoritate Euangelica comminationem iræ Om- nipotentis Dei expromere, ac coram populo teste ad Principem appellare. Ecce qui animarum curatores! & hos Magistratus habere volunt, hos reli- gionum

gionum Superiores exponunt, nec se tamen peccare putant. Rem præclaram!

D V B I V M XL.

An criminis ante confessi reuocatio facta in loco supplicij alicuius momenti habenda sit?

PRaxis habet, vt huiusmodi reuocationes criminis siue de se, siue de aliis, antea in tortura confessi & ratificati, contemnantur vt nullius penitus momenti. Mouentur Iudices argumentis ex Binsfeldio pag. 274. & Delrio lib. 5. sect. 6. petitis, quæ tamen non plane eis fauent. Vt paulo post patebit: Sic enim

RESPONDEO, Reuocationes huiusmodi, si à pœnitentibus fiant, quod prudentis Confessarij iudicare est, non prorsus nullius, sed magni ponderis habendæ erunt: maxime si alios falso detulisse aiunt. Rationes istæ sunt:

RATIO I. Natura dicitur, vt moriens præsumatur memor salutis, ideoq; mentiri nolle, vt habet Simancas ex D.

X

Chry-